

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**ПОСТАНОВА**

від 21 серпня 2013 р. № 607
Київ

Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Відповідно до статті 31 Закону України “Про загальну середню освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Державний стандарт початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, що додається.

Установити, що зазначений Державний стандарт впроваджується з 1 вересня 2014 року.

2. Визнати такою, що втратила чинність з 1 вересня 2014 року, постанову Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848 “Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку” (Офіційний вісник України, 2004 р., № 27, ст. 1784).

3. Міністерству освіти і науки забезпечити своєчасне розроблення та затвердження типових навчальних планів, навчальних програм початкової школи для дітей з особливими освітніми потребами з метою виконання Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого цією постановою.

Прем'єр-міністр України

М.АЗАРОВ

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 21 серпня 2013 р. № 607

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ
початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми
потребами

Загальна частина

Цей Державний стандарт визначає вимоги до рівня освіченості дітей з особливими освітніми потребами на рівні початкової загальної освіти.

Цей Державний стандарт розроблений на основі Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 33, ст. 1378), є базовим інструментом реалізації конституційного права на освіту дітей з особливими освітніми потребами.

Державний стандарт визначає оптимальний зміст та обсяг навчального навантаження для дітей з особливими освітніми потребами у поєднанні з відповідною корекційно-розвитковою роботою.

В основу Державного стандарту покладено особистісно орієнтований, компетентнісний та соціокультурний підходи.

У цьому Державному стандарті терміни вживаються у такому значенні:

діти з особливими освітніми потребами - діти сліпі та із зниженим зором, глухі та із зниженим слухом, з тяжкими порушеннями мовлення, із затримкою психічного розвитку, з порушеннями опорно-рухового апарату, розумовою відсталістю, діти із складними вадами розвитку (у тому числі діти з розладами аутичного спектру), навчання і виховання яких здійснюється у спеціально створених умовах;

корекційно-розвиткова робота - здійснення комплексу заходів із системного психолого-педагогічного супроводження дітей з особливими освітніми потребами у процесі навчання та виховання, що спрямований на корекцію порушень шляхом розвитку пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, мовлення, особистості дитини;

білінгвальне (двомовне) навчання дітей глухих та із зниженим слухом - цілеспрямований педагогічний процес організації та стимулювання активної навчально-пізнавальної діяльності дітей глухих та із зниженим слухом, спрямованої на оволодіння знаннями, вміннями і навичками, розвиток творчих здібностей, світогляду, морально-етичних поглядів та переконань з використанням засобів інтеграції словесної та жестової мов. Білінгвальне (двомовне) навчання організовується за принципами індивідуалізації та диференціації, права вибору засобів та форм інтеграції словесної та жестової мов;

життєва компетентність - здатність дитини з особливими освітніми потребами застосовувати на практиці знання, досвід, суспільні цінності, базові навички комунікації і соціально-побутової адаптації, набуті у процесі навчання та комплексної реабілітації.

В основу Державного стандарту покладено інноваційний підхід до навчання дітей з особливими освітніми потребами:

інклюзивне та інтегроване навчання;

білінгвальне (двомовне) навчання дітей глухих та із зниженим слухом (уведення української жестової мови як навчального предмета та засобу навчання);

формування життєвої компетентності у процесі навчання та реабілітації дітей з особливими освітніми потребами;

формування життєвої компетентності у дітей з розумовою відсталістю як умови їх соціальної інтеграції, здатності застосовувати здобуті знання і вміння у практичній життєдіяльності.

Державний стандарт складається із:

Базового навчального плану початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами (далі - Базовий навчальний план) згідно з додатком;

загальної характеристики інваріантної та варіативної складових змісту початкової загальної освіти дітей з особливими освітніми потребами;

державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки таких дітей.

Базовий навчальний план

Базовий навчальний план згідно з додатком визначає зміст і структуру початкової загальної освіти дітей з особливими освітніми потребами за допомогою інваріантної і варіативної складових, якими встановлюється погодинне співвідношення між освітніми галузями; гранично допустиме тижневе навантаження на учнів; загальнотижнева кількість годин за освітніми галузями та загальнотижнева кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

Інваріантна складова Базового навчального плану формується на державному рівні і є обов'язковою для всіх загальноосвітніх навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування, типу і форми власності. Змістове наповнення освітніх галузей інваріантної складової

визначається Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 20 квітня 2011 р. № 462.

Інваріантна складова передбачає проведення корекційно-розвиткової роботи. Напрями такої роботи та відповідне їй змістове наповнення визначаються з урахуванням особливостей психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Кожна освітня галузь передбачає обов'язкову корекційно-розвиткову роботу.

Варіативна складова Базового навчального плану формується навчальним закладом з урахуванням особливостей регіону, типу закладу, індивідуальних освітніх потреб дітей з особливими освітніми потребами.

Освітня галузь “Мови і літератури”

Зміст освітньої галузі “Мови і літератури” для дітей глухих та із зниженим слухом реалізується з урахуванням таких особливостей:

мовний компонент “Мова навчання (українська мова, мови національних меншин)” поділяється на складові компоненти “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова навчання” та “Українська жестова мова як мова навчання”;

мовний компонент “Мова вивчення (українська мова, мови національних меншин)” поділяється на складові компоненти “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова опанування” та “Українська жестова мова як мова опанування”;

визначається місце словесної та жестової мови у навчальному процесі, а саме: словесна мова як основна мова навчання (жестова мова як мова опанування); жестова мова як основна мова навчання (словесна мова як мова опанування);

у мовленнєвій лінії вид мовленнєвої діяльності “Аудіювання” замінений на вид “Сприймання та розуміння мовлення”. Також мовленнєву лінію доповнено новим видом мовленнєвої діяльності “Дактилювання”;

у компоненті “Українська словесна мова (словесні мови національних меншин) як мова опанування” вводиться діяльнісна лінія;

у компонентах “Українська жестова мова як мова навчання”, “Українська жестова мова як мова опанування” вводиться сурдоперекладна лінія.

З урахуванням особливостей розвитку та навчання дітей з розумовою відсталістю із змісту освітньої галузі “Мови і літератури” виключається змістова лінія “Іноземна мова”.

Освітня галузь “Математика”

З урахуванням особливостей розвитку та навчання дітей з розумовою відсталістю до змісту освітньої галузі “Математика” вводиться змістова лінія “Дочислові уявлення та поняття”, змістова лінія “Числа. Дії з числами” замінюється на змістову лінію “Числа і арифметичні дії над ними”, змістові лінії “Математичні вирази. Рівності. Нерівності” та “Сюжетні задачі” спрощуються до змістової лінії “Арифметичні задачі”, максимально спрощується змістова лінія “Робота з даними”.

Освітня галузь “Здоров'я і фізична культура”

До змісту галузі “Здоров'я і фізична культура” вводиться лінія “Лікувальна фізична культура” для дітей з вадами зору, порушеннями опорно-рухового апарату, мовлення, затримкою психічного розвитку та розумовою відсталістю.

Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки дітей визначаються за освітніми галузями “Мови і літератури”, “Математика”, “Природознавство”, “Суспільствознавство”, “Здоров'я і фізична культура”, “Технології” та “Мистецтво”, зміст яких визначено Державним стандартом початкової загальної освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України 20 квітня 2011 р. № 462.

Оптимальний рівень загальноосвітньої підготовки дітей з особливими освітніми потребами забезпечується шляхом засвоєння змісту освітніх галузей у поєднанні з проведенням корекційно-розвиткової роботи.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи

Зміст корекційно-розвиткової роботи визначається з урахуванням особливостей розвитку дітей з особливими освітніми потребами, мети, завдань та напрямів такої роботи.

Корекційно-розвиткова робота спрямована на:

розвиток зорового або слухового сприймання, мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими потребами, формування в них навичок просторового, соціально-побутового орієнтування тощо;

розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім природним середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості;

формування компенсаційних способів діяльності як важливої умови підготовки дітей з особливими освітніми потребами до навчання у загальноосвітній школі;

створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Додаток
до Державного стандарту

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми
потребами

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей сліпих та із зниженим зором

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	11	12	13	13	13	62

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	31	32	34	35	35	167

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для глухих дітей

Інваріантна складова

Мова та література	8	8	8	8	8	40
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	1	1	2	2	2	8
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	2	2	2	2	2	10

Мистецтво	1	1	1	1	1	5
Усього	18	19	20	21	21	99
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	15	16	16	16	16	79

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	1	1	1	5
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	34	36	37	38	38	183

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей із зниженим слухом

Інваріантна складова

Мова та література	8	8	8	8	8	40
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	1	1	1	1	1	5
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	17	18	18	18	18	89

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	37	38	39	40	40	194

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	10	12	12	12	12	58

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	30	32	33	34	34	163

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей із затримкою психічного розвитку

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з ритміки)	10	10	10	10	10	50

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
---	---	---	---	---	---	---

Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	30	30	31	32	32	155

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	2	3	3	3	3	14
Технології	1	1	1	1	1	5
Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	18	19	19	20	20	96
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури)	9	9	9	9	9	45

Варіативна складова

Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	2	1	2	2	2	9
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту освіти	29	29	30	31	31	150

Найменування освітньої галузі	Кількість годин у класах на тиждень					
	підготовчий	1	2	3	4	разом

Для розумово відсталих дітей

Інваріантна складова

Мова та література	7	7	7	7	7	35
Математика	4	4	4	4	4	20
Природознавство	2	2	2	2	2	10
Суспільствознавство				1	1	2
Здоров'я і фізична культура	3	3	3	3	3	15
Технології	1	1	1	1	1	5

Мистецтво	2	2	2	2	2	10
Усього	19	19	19	20	20	97
Корекційно-розвиткова робота (у тому числі заняття з лікувальної фізкультури, ритміки)	8	8	8		8	40
Варіативна складова						
Додаткові години, передбачені для вивчення предметів освітніх галузей та курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2	2	2	8
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без урахування годин, передбачених для проведення корекційно-розвиткової роботи)	20	20	21	22	22	105
Сумарна кількість годин інваріантної та варіативної складових змісту початкової освіти	28	28	29	30	30	145

Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами

Постанова Кабінету Міністрів України; Стандарт, План від 21.08.2013 № 607

Прийняття від **21.08.2013**

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/607-2013-%D0%BF>

Законодавство України

станом на 03.03.2023

чинний

607-2013-р

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 13.09.2013 — 2013 р., № 68, стор. 166, стаття 2472, код акта 68574/2013
- **Урядовий кур'єр** від 18.09.2013 — № 169